

4.2 Hyvinvointipalvelut talouskatsaus 1–8/2026

Ulkoinen ja Sisäinen	TP2025	TA 2026	TAM 2026	MTA 2026	Tot. 8/2026	Tot. %
Toimintatuotot	2 392 239	2 500 334	0	2 500 334	1 441 717	57,7 %
Myyntituotot	1 617 251	1 734 258	0	1 734 258	962 905	55,5 %
Maksutuotot	377 030	386 000	0	386 000	246 422	63,8 %
Tuet ja avustukset	335 883	317 476	0	317 476	185 071	58,3 %
Muut toimintatuotot	62 075	62 600	0	62 600	47 318	75,6 %
Toimintakulut	-30 860 634	-31 512 929	0	-31 512 929	-20 928 830	66,4 %
Henkilöstökulut	-17 345 890	-17 676 025	0	-17 676 025	-12 208 286	69,1 %
Palkat ja palkkiot	-14 058 089	-14 350 367	0	-14 350 367	-9 860 245	68,7 %
Henkilösivukulut	-3 287 801	-3 325 658	0	-3 325 658	-2 348 040	70,6 %
Palvelujen ostot	-7 596 398	-7 795 947	0	-7 795 947	-4 676 827	60,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-520 680	-546 712	0	-546 712	-471 356	86,2 %
Avustukset	-423 534	-453 500	0	-453 500	-193 486	42,7 %
Muut toimintakulut	-4 974 131	-5 040 745	0	-5 040 745	-3 378 875	67,0 %
Toimintakate	-28 468 395	-29 012 595	0	-29 012 595	-19 487 114	67,2 %
Valtionosuudet	1 025 036	1 179 992	0	1 179 992	786 664	66,7 %
Vuosikate	-27 444 303	-27 832 603	0	-27 832 603	-18 701 678	67,2 %

Ulkoisen/Sisäisen	TP2025	TA 2026	MTA 2026	Tot. 8/2026	Tot. %
Ulkoisen					
Toimintatuotot	2 188 869	2 262 867	2 262 867	1 320 042	58,3 %
Toimintakulut	-22 922 166	-23 475 932	-23 475 932	-15 756 195	67,1 %
Toimintakate	-20 733 296	-21 213 065	-21 213 065	-14 436 153	68,1 %
Sisäinen					
Toimintatuotot	203 369	237 467	237 467	121 674	51,2 %
Toimintakulut	-7 938 468	-8 036 997	-8 036 997	-5 172 636	64,4 %
Toimintakate	-7 735 099	-7 799 530	-7 799 530	-5 050 961	64,8 %

Talousarviomuutosperustelut

Esitetään perusopetuksen ja kulttuuritoiminnan yhteistyön tiivistämiseen liittyvän toimenpiteen poistamista. Kulttuurikoordinaattorin tehtävä on ollut täyttämättä toukokuusta 2026 alkaen ja uuden henkilön rekrytointi on kesken. Toimenpidettä ei pystytä toteuttamaan.

Esitetään vapaa-aikapalveluiden toimenpiteenä olevan tehostetun nuorisotyön suunnitelman poistamista. Suunnitelmaa laaditaan, mutta sen valmistuminen siirtyy alkuvuoteen 2027, kun kunnan valmius- ja kriisisuunnitelmat on päivitetty.

Mattisenlahden koulun kustannuspaikalta siirretään 10 000 € Salokylän koulun kustannuspaikalle.

Hallinnon tulosalueelle on kesän aikana rekrytoitu kaksi maakunnallista työntekijää, joiden työnantajana toimii Liperin kunta. Näiden henkilöiden palkkaamisesta tulevia tuloja tai menoja ei ole aiemmin huomioitu talousarviossa. Talousarvioon esitetään lisättäväksi henkilöstökuluihin 34 000 €, palveluden ostoihin 20 000€ ja toimintatuottoihin 54 000 €.

Kokonaisuudessaan hyvinvointipalveluiden talousarvion toteuma ylittää suunnitellun.

Toiminnalliset tavoitteet 1–8/2026

Hyvinvoinnin hallinto		
Tavoite	Toimenpide	Toteuma
Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti.	Toteutetaan koulukuljetuskilpailutus seuraavalle kaudelle	Koulukuljetuskilpailutuksen valmistelut ovat käynnissä.
	Organisoidaan kunnan koulusihteeripalvelut uudelleen. Laaditaan oppilasennusteisiin pohjautuva perusopetuksen pitkän aikavälin henkilöstösuunnitelma.	Koulusihteeripalvelut on uudelleen järjestelty keväällä 2026. Pitkän aikavälin henkilöstösuunnitelma laaditaan samanaikaisesti vuoden 2027 talousarvion kanssa.
Liperin kunta on lapsiystävällinen kunta.	Laaditaan uuden kaksivuotiskauden tavoitteet ja toimenpiteet.	Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden kauden tavoitteet keväällä 2026.
	Täydennetään koordinaatioryhmää verkostoyhteistyökumppaneiden edustajilla.	Ryhmän kokoonpanoa on täydennetty.
Perusopetus		
Tavoite	Toimenpide	Toteuma
Oppilaiden tuen järjestäminen uudistetaan.	Ryhmäkohtaisten tukitoimien järjestäminen huomioidaan lukujärjestystyössä selvästi.	Kaikki erityisopettajien vakanssit on muutettu erityisluokanopettajan vakansseiksi.
	Osallistutaan Kirjo-hankkeen kehittämistyöhön.	Kirjo-hankkeen kehittämistyössä on oltu laajasti mukana ja työ jatkuu edelleen.
	Erityisopettajien vakansseja muutetaan erityisluokanopettajien vakansseiksi.	Ryhmäkohtaisen tuen riittävyys on varmistettu kaikissa kouluissa, mutta lukujärjestykseen ryhmäkohtaisen tuen resurssi on merkitty vain Ylämyllyn alakoululla.

Koko koulu toimii yhteisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakentajana.	Mattisenlahden koulun oppilaiden ja henkilöstön ryhmäyttämiseksi osaksi uusia kouluja tehdään selkeitä toimenpiteitä.	Mattisenlahden koulun oppilaiden ja henkilöstön tutustumista ja ryhmäyttämistä osaksi Ylämyllyn kouluun on tehty keväästä 2026 alkaen. Toiminnot jatkuvat edelleen.
	Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi sovitaan toimenpiteet jokaiseen yksikköön.	Jokaisessa yksikössä on määritelty toimenpiteet työhyvinvoinnin kehittämiseksi Kevan kyselyn perusteella keväällä 2026.
	Järjestetään koulujen johtotiimeille työpaja/koulutus kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi perusopetuksessa ja sovitaan yhteisistä toimenpiteistä.	Työpajaa ei vielä ole järjestetty.
	Tiivistetään koulun ja kulttuuripalveluiden yhteistyötä.	Kulttuuriyhteistyöstä koskeva toimenpide esitetään poistettavaksi.
Vahvistetaan henkilöstön osaamista koulutuksella.	Opetushenkilöstöä koulutetaan systemaattisesti EA-taitojen osalta.	Systemaattiset ensiapukoulutukset koko henkilöstölle on aloitettu Honkalammen koululta elokuussa 2026.
	Järjestetään koulutusta monikulttuuristen oppilaiden ja S2-oppilaiden kohtaamiseen ja opettamiseen.	Monikulttuurisuudesta ja S2 -opetuksesta koulutusta järjestetään hankkeen myötä syyslukukaudesta 2026 alkaen.
	Koulutetaan säännöllisesti henkilöstöä tekoälyn käytöstä, jotta se pitemmällä aikavälillä saadaan osaksi jokaisen opettajan työtä.	Tekoälyn käytöstä on koulutettu esihenkilöt ja tutor-opettajat lukuvuoden 25-26 aikana ja opettajille koulutusta toteutetaan maakunnallisesti palkatun työntekijän kautta syksystä 2026 alkaen.

Varhaiskasvatus

Tavoite	Toimenpide	Toteuma
Tuetaan työhyvinvointia ja vahvistetaan positiivista työnantajamielikuvaa.	Toteutetaan työhyvinvointia edistäviä toimenpiteitä Kehitetään varhaiskasvatuksen työnantajamielikuvaa yhteistyössä kunnan viestinnän kanssa.	Työhyvinvointia edistäviä toimenpiteitä on toteutettu yksiköittäin. Varhaiskasvatuksen yhteiset kustannuspaikalla on toteutettu laaja selvitys työyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi. Työnantajamielikuvaa on kehitetty uudistamalla varhaiskasvatuksen rekrytointi-ilmoitusten sisältöä, muuten työ on vielä kesken.
Integroidaan Neuvokas perhe -menetelmä varhaiskasvatustyksiköiden arkeen.	Kirjataan toimintasuunnitelmiin jokaisen varhaiskasvatustyksikön tavoitteet menetelmän jalkauttamiseksi.	Toimintasuunnitelmat valmisteilla syyskuussa 2026.

Vahvistetaan henkilöstön ammatillista osaamista.	Toteutetaan 2 kpl täydennyskoulutuksia henkilöstölle painottaen pedagogista osaamista, vuorovaikutustaitoja ja hyvinvointia.	Varhaiskasvatuksen henkilöstölle on mahdollistettu koulutusta toimintakauden aikana. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajia osallistuu Riverian järjestämään velho-koulutukseen. Lapset puheeksi koulutukseen ja Neuvokas perhe työpajoihin on osallistunut varhaiskasvatuksen henkilöstö. Webinaari- ja lyhytkoulutuksia on ollut tarjolla runsaasti. Iso henkilöstön koulutuspäivä järjestetään marraskuussa.
Kehitetään rekrytointiprosessia.	Laaditaan ja otetaan käyttöön visuaalinen ja selkeä rekrytointiprosessikaavio, joka tukee suunnitelmallista ja ennakoivaa henkilöstöhallintoa.	Kaavion valmistelu kesken.

Opinto ja vapaa-aika

Tavoite	Toimenpide	Toteuma
Kuntalaisten liikkumisen lisääminen liikkumishjelman tavoitteiden mukaisesti	Koulutetaan Liperin ikiliikkujat -hankkeessa ulkoiluystäviä kotihoidon puolelle sekä viedään ulkoiluystävöimintaa ympärivuotisesti kyliin. Vakiinnutetaan Liikettä koulupäivään -hankkeen ensimmäisenä toimintavuotena laadittuja toimintamalleja. Laaditaan soveltavan liikunnan suunnitelma. Otetaan käyttöön Viinijärven uusi kuntosali ja liikuntasali.	Liperin ikiliikkujat -hankkeen tavoitteet "ulkoiluystäviä koulutettu kotihoidon puolelle, ulkoiluystävöimintaa viety kyliin" on edennyt osittain. Liikettä koulupäivään -hankkeen ensimmäisen toimintavuotena laadituista toimintamalleista vakiinnutettu mm. liikuntatuntien tukipalvelu, nuorten liikuntaneuvonta / kuntosaliopastus sekä MOVE-polun käytänteet. Soveltavan liikunnan suunnitelma hyväksytty hyvinvointilautakunnassa 5/2026. Suunnitelman mukaisia toimia käynnistetty. Viinijärven uuden kuntosalin ja liikuntasalin käyttöönotto 9/2026.

Nuorisotyön ja nuorten osallisuuden vahvistaminen nuoriso-ohjelman mukaisesti	Otetaan käyttöön Viinijärven uusi nuorisotila. Tehostetun nuorisotyön suunnitelman otetaan käyttöön osana kunnan kriisityötä. Gloaalikasvatus tuodaan näkyvämmäksi osaksi nuorisopalvelujen toimintaa. Nuorisotilojen talokokoukset järjestetään kuukausittain kaikilla nuorisotaloilla.	Viinijärven uuden nuorisotilan käyttöönotto 9/2026. Tehostetun nuorisotyön suunnitelmatyön eteneminen sidoksissa kunnan kriisityön etenemiseen. Toimenpide esitetään poistettavaksi. Gloaalikasvatuksen eteenpäin viemiseksi valmisteltu hanke yhteistyössä Kontiolahden kanssa. Hanke ei saanut rahoitusta, loppuvuoden aikana tehdään uusi suunnitelma gloaalikasvatuksen edistämiseksi. Nuorisotilojen talokokouksia järjestetty satunnaisesti.
Kunnan kulttuuripalvelut organisoidaan uudelleen.	Laaditaan kulttuuriohjelma. Rekrytoidaan ja perehdytetään kulttuurikoordinaattori. Otetaan käyttöön Viinijärven uudet koulutilat myös monipuolisena kulttuuritilana.	Kulttuuriohjelman laatiminen ei ole edennyt, sillä kulttuurikoordinaattorin tehtävä ollut täyttämättä 5/2026 alkaen. Kulttuurikoordinaattorin rekrytointi meneillään. Viinijärven koulun tilat otettu käyttöön myös kulttuuritoimintojen tilana.
Järjestöt on perehdytetty kestävän kehityksen periaatteisiin	Koulutetaan järjestöjä teemaan järjestöfoorumissa.	Järjestöjen kouluttaminen suunniteltu järjestöfoorumiin 10/2026

Hyvinvoinnin hallinto

Ulkoinen ja Sisäinen	TP2025	TA 2026	TAM 2026	MTA 2026	Tot. 8/2026	Tot. %
Toimintatuotot	362 287	340 076	0	340 076	181 737	53,4 %
Toimintakulut	-946 226	-971 696	0	-971 696	-647 748	66,7 %
Toimintakate	-583 939	-631 620	0	-631 620	-466 010	73,8 %
Vuosikate	-583 940	-631 620	0	-631 620	-466 010	73,8 %

Hyvinvoinnin hallinnon toiminta etenee talousarvion mukaisesti. Yksi koulusihteerin vakanssi on keväällä 2026 muutettu toimistosihteerin vakanssiksi ja uusi henkilö on aloittanut työssä maaliskuussa 2026. Elokuun loppuun osa hankerahoituksista on vielä tasaamatta, mikä näkyy toteumassa. Hallinnossa on aloitettu koulu-kuljetuskilpailutuksen valmistelu ja hankintakilpailutus avautuu loppuvuodesta 2026.

Kesällä 2026 on rekrytoitu kaksi perusopetuksen maakunnallista työntekijää, joiden työnantajana toimii Liperin kunta ja kustannukset jakaantuvat tasaisesti kunnille sopimuksen mukaan. Näiden henkilöiden palkkaamisesta tulevia menoja ja kuluja ei ole huomioitu aiemmin talousarviossa. Talousarvioon esitetään lisättäväksi henkilöstökuluihin 34 000 €, palveluiden ostoihin 20 000 € ja toimintatuottoihin 54 000 €.

Perusopetus

Ulkoinen ja Sisäinen	TP2025	TA 2026	TAM 2026	MTA 2026	Tot. 8/2026	Tot. %
Toimintatuotot	1 518 801	1 687 200	0	1 687 200	926 590	54,9 %
Toimintakulut	-18 660 860	-19 067 989	0	-19 067 989	-12 565 368	65,9 %
Toimintakate	-17 142 060	-17 380 789	0	-17 380 789	-11 638 778	67,0 %
Valtionosuudet	1 025 036	1 179 992	0	1 179 992	786 664	66,7 %
Vuosikate	-16 117 067	-16 200 797	0	-16 200 797	-10 852 114	67,0 %

Perusopetuksen talousarvio toteutuu suurelta osin tavoitteiden mukaisesti. Eurotavoitteisiin ei esitetä muutoksia, mutta niihin sisältyy selkeitä ylityspaineita. Toiminnallisissa tavoitteissa perusopetuksen ja kulttuuripalveluiden yhteistyöhön liittyvä toimenpide esitetään poistettavaksi. Kulttuurikoordinaattorin vakanssi on ollut

toukokuusta saakka täyttämättä ja uuden henkilön rekrytointi on vielä kesken.

Iltapäivätoiminnan maksutuotot jäävät todennäköisesti alle suunnitellun, koska toimintaryhmää ei syntynyt Viinijärvelle eikä Salokylälle.

Mattisenlahden koulun toiminta päättyi valtuuston päätöksen mukaisesti 31.7.2026. Kustannuspaikalta esitetään siirrettäväksi 10 000 € Salokylän koulun kustannuspaikalle.

Palkkakustannusten kirjauksista puuttuu vielä ovtessin lukuvuosittain vaihtuvat erät, mikä nostaa kokonaistoteumaa noin 60 000 eurolla. Lisäksi sisäisten menojen kirjauksia puuttuu.

Varhaiskasvatus

Ulkoiset ja Sisäiset	TP2025	TA 2026	TAM 2026	MTA 2026	Tot. 8/2026	Tot. %
Toimintatuotot	396 515	367 800	0	367 800	273 083	74,2 %
Toimintakulut	-8 826 840	-8 891 898	0	-8 891 898	-6 091 493	68,5 %
Toimintakate	-8 430 324	-8 524 098	0	-8 524 098	-5 818 410	68,3 %
Vuosikate	-8 430 769	-8 524 098	0	-8 524 098	-5 819 638	68,3 %

Varhaiskasvatuksessa myyntituotot toteutuvat hieman suunniteltua parempana, mutta myös toimintamenot tulevat todennäköisesti ylittymään. Loppuvuodesta 2025 jouduttiin Lautasuon päiväkodille perustamaan kevättoimintakaudeksi lisäryhmä, joka lisäsi kustannuksia. Syksyllä 2026 lisäryhmää ei tarvita. Viinijärven, Taikametsän, Puolivälin ja Lautasuon päiväkotien henkilöstömenot ovat toteutuneet selvästi suunniteltua suurempina. Henkilöstömenojen ennustetaan kuitenkin toteutuvan ainakin Lautasuon päiväkodin osalta syksyllä pienempänä. Kotihoidon tuen ja palvelusetelin maksujen ennakoidaan olevan syksyn aikana budjetoitua pienemmät ja palkkamäärärahoja jää käyttämättä myös vaka yhteiset -kustannuspaikalta. Sisäisten menojen kirjauksia puuttuu myös varhaiskasvatuksesta. Talousarviomuutoksia ei esitetä, vaikka taloudessa on selkeää ylityspainetta.

Opinto ja vapaa-aika

Ulkoinen ja Sisäinen	TP2025	TA 2026	TAM 2026	MTA 2026	Tot. 8/2026	Tot. %
Toimintatuotot	114 635	105 258	0	105 258	60 306	57,3 %
Toimintakulut	-2 426 708	-2 581 346	0	-2 581 346	-1 624 222	62,9 %
Toimintakate	-2 312 073	-2 476 088	0	-2 476 088	-1 563 916	63,2 %
Vuosikate	-2 312 526	-2 476 088	0	-2 476 088	-1 563 916	63,2 %

Opinto- ja vapaa-ajan tulosalueen toimintakate elokuun lopussa on 63,2 % eli -1 563 916 €. Talous ja toiminta etenevät lähes talousarvion mukaisesti. Alitusta selittävät täyttämättömänä oleva kulttuurikoordinaattorin tehtävä sekä myöhemmin myönnettävät vapaa-aikapalvelujen toiminta-avustukset.

Liikuntapalvelujen puolella Liperin Ikiliikkujat -hankkeessa sekä Liikettä koulupäivään -hankkeessa on saatu edistettyä +65 -vuotiaiden sekä yläkouluikäisten liikunnasta. Soveltavan liikunnan suunnitelma on valmistunut ohjaamaan kunnassa tehtävää soveltavan liikunnan edistämiseen tähtäävää työtä ja Viinijärvelle on saatu käyttöön uusi kuntosali sekä liikuntasali.

Nuorisopalvelujen puolella on valmistauduttu Viinijärven koulun yhteyteen valmistuvan, uuden nuorisotilan käyttöön ottoon. Tehostetun nuorisotyön suunnitelman valmistuminen siirtyy alkuvuoteen 2027 kytkeytyen kunnan valmius- ja kriisisuunnitelmien valmistumiseen. Globaalikasvatuksen tuomista näkyvämmäksi osaksi nuorisopalvelujen toimintaa lähdettiin ratkomaan yhdessä Kontiolahden nuorisopalvelujen kanssa hakemalla yhteistä hanketta. Hanke ei saanut rahoitusta, joten syksyn 2026 aikana globaalikasvatuksen toimet pohditaan uudelleen. Nuorisotilojen talokokouksia on toistaiseksi järjestetty satunnaisesti.

Kulttuuripalvelujen puolella kulttuurikoordinaattorin tehtävä on ollut täyttämättä 5/2026 alkaen. Uuden kulttuurikoordinaattorin rekrytointi toteutetaan syksyn 2026 aikana. Näin ollen kulttuuriohjelma ei valmistu vuoden 2026 aikana. Viinijärven uudelle koululle on otettu käyttöön uudet tilat myös kulttuuritoimijoiden käyttöön.